

NYILVÁNOS MEGHALLGATÁS EURÓPA JÖVŐBELI SZABADALMI POLITIKÁJÁRÓL

BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság 2006. január 9-én konzultációt kezdeményezett – kérdőív formájában – az európai szabadalmi rendszer jövőjéről.¹ Az Európai Bizottság vitáiraiban felvetett kérdéseket – 2006. február 22-i ülésén – megtárgyalta az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság szellemi tulajdonért felelős szakértői alcsoportja; a kérdőívre választ küldött a Magyar Szabadalmi Hivatal is.²

A kérdőívre adott válaszok előzetes feldolgozása és értékelése alapján³ az Európai Bizottság nyilvános meghallgatást tartott Brüsszelben, 2006. július 12-én. Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle olvasóit első kézből tájékoztatjuk a meghallgatás eredményeiről.

A NYILVÁNOS MEGHALLGATÁS MEGNYITÁSA

A meghallgatás nyitányaként Jacqueline Minor, az Európai Bizottság belső piaci főigazgatóságának igazgatója köszöntötte a résztvevőket. Thierry Stoll, a főigazgatóság főigazgatója ismertette a szabadalmi rendszer jövőjéről kezdeményezett konzultáció mozgatórugóit, eddigi főbb állomásait. Jelezte, hogy valamennyi beérkezett választ közzé fogják tenni a nyilvános meghallgatáson elhangzó hozzászólások írásos változatával együtt. Erik Noteboom, a Bizottság iparjogvédelmi osztályának vezetője foglalta össze a konzultáció előzetes eredményeit. Előadása a már korábban közzétett jelentésen⁴ alapult.

A Bizottság kérdőívére 2515 válasz érkezett, ebből 1493 volt egyéni, egyedi jellegű; 1022 viszont azonos szövegű, „standard” válasz volt – többnyire a szabad szoftver híveitől. Az egyedi válaszok többsége az iparból, a vállalkozóktól érkezett; számottevő hányadot tettek ki a hivatásos képviselők beadványai is. A kis- és középvállalkozások számára szervezett külön közvélemény-kutatás eredményezte a legtöbb választ; átlagon felüli érdeklődés mutatkozott az információtechnológiai szektor oldaláról. A konzultációban résztvevők 92%-át tették ki az európai székhelyű válaszadók. Magyarországról 11 beadványt kaptak.

A kérdőív első fejezetében a szabadalmi rendszer gazdasági szerepéről adott bizottsági értékeléssel a többség egyetértett. Támogatást kapott az is, hogy a szabadalmi rendszernek

¹ Questionnaire on the patent system in Europe, Brussels, 09/01/06. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm

² Replies of the Hungarian Patent Office to the European Commission's Questionnaire on the patent system in Europe, 31/03/06, http://www.hpo.hu/English/hirek/hirek_200605221018_1.htm

³ Future Patent Policy in Europe, Public Hearing – 12 July 2006, Preliminary findings: issues for debate, http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/hearing_en.htm

⁴ Lásd a (3) lábjegyzetet

az innováció ösztönzését kell szolgálnia, és hogy a szabadalmazhatóság követelményeit következetesen kell érvényesíteni. Többen jelezték, hogy a szabadalmi rendszernek mindenki számára hozzáférhetővé kell válnia. Számos résztvevő hangsúlyozta a szabadalmak minőségének fontosságát.

A kérdőív második és harmadik fejezetében felvetett problémák kapcsán a Bizottság a következőket szűrte le a visszajelzések alapján. A közösségi szabadalom széles körű támogatást élvez – de nem bármi áron. A Tanács 2003-ban elfogadott közös megközelítését⁵ viszont az ipar majdnem egyöntetűen elutasítja, ha eltérő okokból is. A közös megközelítés központosított bírósági rendszerét súlyos kritika érte. Többen javasolták a közösségi védjegyre kialakított bíraskodási rendszer átvételét. A nyelvi kérdésben tovább tart a megosztottság: egyes vélemények szerint elég volna az angol nyelv hivatalosként való elfogadása, mások szerint a közösségi szabadalom teljes szövegét le kellene fordítani az EU összes hivatalos nyelvére. Akadt olyan álláspont is, hogy a közösségi szabadalomról le kellene mondani, és a Bizottságnak vissza kellene vonnia rendeletjavaslatát.

Az európai szabadalmak fordítási költségeinek csökkentésére irányuló Londoni Megállapodást sokan támogatták. Az Európai Szabadalmi Bíraskodási Megállapodást (az EPLA-t)⁶ a többség üdvözölte, de nem szükségképpen a közösségi szabadalom helyettesítőjeként. A kis- és középvállalkozások az alternatív vitarendezési mechanizmusok elterjesztését szorgalmazták.

A kérdőív negyedik fejezetére vonatkozó válaszok gyakorlatilag egyhangúlag ellenezték a szabadalmi jog további közösségi jogi harmonizációját és az ún. kölcsönös elismerés rendszerének bevezetését.

Giuseppe Gargani, az Európai Parlament (EP) Jogi Bizottságának elnöke arról a meghallgatásról adott számot, amelyet az EP-ben ez év januárjában tartottak az európai szabadalmi rendszer jövőjéről. A szabadalmak minőségének javítását és az európai szabadalmi rendszer költségeinek csökkentését szorgalmazta. Véleménye szerint a közösségi szabadalmak fordításai – mivel többnyelvű rendszert eredményeznének – aláásnák a jogbiztonságot. Ezért a „többnyelvű megközelítést” el kellene vetni. A közösségi szabadalmakkal – szerinte – első fokon a tagállami bíróságoknak kellene foglalkozniuk, és csupán másodfokon járna el közösségi bíróság. Úgy vélte, hogy az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) működését demokratikus ellenőrzés alá vonná, ha a Közösség csatlakozna az Európai Szabadalmi Egyezményhez (az ESZE-hez).

Michal du Vall, a krakkói Jagelló Egyetem professzora tudományos nézőpontból fogalmazta meg az európai szabadalmi rendszer alapkérdéseit. Kiemelte, hogy a PCT-bejelentések 75%-a három országból – az USA-ból, Japánból és Németországból – származik. A szabadalmak minőségével kapcsolatos aggályokat közösségi jogi nézetbe helyezte azzal az

⁵ 7159/03 PI 24, Brussels, 7 March 2003

⁶ Draft Agreement on the establishment of a European patent litigation system, WPL/10/05, Munich, 07.12.2005; lásd még az ESZH e témának szentelt oldalát: "Litigation of European patents, <http://www.european-patent-office.org/epo/epla/index.htm>"

érveléssel, hogy a triviális szabadalmak az áruk szabad áramlását akadályozzák és a versenyszabályokkal is ellentétesek. Javasolta, hogy a szabadalmi igénypontok értelmezését, az oltalom terjedelmének megállapítását egyszerűsíteni kellene.

A SZABADALMI RENDSZER ALAPELVEIRŐL ELHANGZOTT HOZZÁSZÓLÁSOK

Thierry Sueur – a MEDEF és a LES⁷ képviselőjében – az európai szabadalmi rendszer bírásokodási hátterét (a nemzeti bíróságok divergáló joggyakorlatát) ostorozta. Sürgette a közösségi szabadalomról való ésszerű megállapodást.

David Fieldsend, a CARE FOR EUROPE nevében a „*No patent on life*” jelszó jegyében szólott hozzá. Követelte, hogy csak valódi találmányok legyenek szabadalmazhatók, természeti törvények pusztá felfedezései viszont ne részesülhessenek oltalomban. Tiltakozott az önmagukban a génekre adott szabadalmak ellen. Szorgalmazta, hogy következetesen zárják ki az oltalomból a diagnosztikai módszereket. Felemelte szavát a „diabolikus” génmanipulációk szabadalmazásával szemben is.

Jonathan Zuck (ACT) a kis- és középvállalkozások sajátos helyzetére és különleges szempontjaira hívta fel a figyelmet. Rámutatott, hogy az innovatív KKV-k igenis hívei a szabadalmi rendszernek, és jól használják ki annak előnyeit. A szabadalomengedélyezési eljárás egyszerűsítését és az alternatív vitarendezést fontos célként jelölte meg. Az ismeretterjesztést és az oktatást alapvető feladatnak minősítette.

Mike Barlow (CEFIC) a vegyipar képviselőjében üdvözölte a szabadalmak minőségének javítására és a jogbiztonság erősítésére vonatkozó elképzeléseket. Az ESZH működéséről elismeréssel szólott. Az európai szabadalmi rendszer evolúcióját – és nem forradalmát (*revolution*) – ítélte szükségesnek; e megközelítés mentén támogatta a Londoni Megállapodást és az EPLA-t.

Alicja Adamczak, a Lengyel Szabadalmi Hivatal elnöke szerint az európai szabadalmi rendszer inkább a nagyobb cégeknek, mint a kis- és középvállalkozásoknak kedvez. Az utóbbiak érdekét a nemzeti szabadalmi hivatalok megerősítése szolgálná. Javasolta – a lengyel érdekeltek véleményére hivatkozva –, hogy a közösségi szabadalmakkal kapcsolatos jogvitákban első fokon a tagállami bíróságok járjanak el. Nem zárta ki a kölcsönös elismerés tanának a szabadalmi rendszerre való kiterjesztését; ezt az elképzelést megvizsgálásra érdemesnek minősítette.

Gilles Capart (ProTon) az egyetemek és a kutatóintézetek nézőpontjából fogalmazta meg észrevételeit. Tavaly „Az év európai feltalálója” versenyben jelölt találmányok 50%-a az egyetemokről érkezett, ami társadalmi hasznosságukat igazolja. Ugyanakkor az európai felsőoktatás szabadalmi bejelentései csupán az ötödét teszik ki az amerikai egyetemokről érkező bejelentések mennyiségének. Az európai szabadalmi rendszer fejlesztését a Londoni

⁷ A beszámoló a meghallgatás napirendjében használt rövidítéseket veszi alapul az egyes szervezetek megjelölésekor.

Megállapodás és az EPLA útján, valamint a türelmi idő bevezetésével érné el. Hevesen kirohant a nemzeti szabadalmi rendszerek ellen, szükségtelennek ítélte azokat, javasolva a nemzeti szabadalmi rendszer erőforrásainak az egyetemek javára történő átcsoportosítását.

HOZZÁSZÓLÁSOK A HARMONIZÁCIÓ ÉS A KÖLCSÖNÖS ELISMERÉS TÉMÁJÁHOZ

Elisabeth Thouret-Lemaître (LEEM, Sanofi-Aventis) a szabadalmi jogszabályok harmonizációját kielégítőnek ítélte, a joggyakorlat egységesítésére viszont több képzést, eszmecserét javasolt. A kölcsönös elismerés bevezetését elutasította, mivel szerinte a rendszer költséges és kiszámíthatatlan volna.

Werner Frohling – a Volvo nevében – a szabadalmi jog harmonizációját szükségtelennek találta, és azt indítványozta, hogy inkább az EPLA-ra és a Londoni Megállapodásra összpontosítsunk. A kölcsönös elismerést szintén elvetette. Az európai szabadalmi rendszer továbbfejlesztése mellett a közösségi szabadalom bevezetését is elengedhetetlennek ítélte.

Bertram Huber, a Bosch iparjogvédelmi igazgatója a szabadalmi jog globális harmonizációjáról is szólt. Egyebekben osztotta az előző két hozzászóló álláspontját a további harmonizáció és a kölcsönös elismerés kérdéskörében. Meghökkenő volt mindazonáltal az az érvelése, hogy egyes nemzeti hivatalok adnának meg gyenge minőségű szabadalmakat, és ez zárna ki a kölcsönös elismerést.

A Qualcomm – USA-beli cég – elnökhelyettese méltatta az európai szabadalmi rendszer előnyeit, és szintén elutasította a további harmonizáció és a kölcsönös elismerés gondolatát.

Alexandru Cristian Strenc, a Román Szabadalmi Hivatal elnökhelyettese szerint harmonizációs hiányosságok tapasztalhatók a szoftver szabadalmazhatóságát, valamint az etikai kérdések és a feltalálói lépés megítélését illetően. Az európai szabadalmi rendszer hálózattá való átalakítását és az SPLT mielőbbi létrehozását szorgalmazta.

Thomas Reimann (GRUR) szerint az európai szabadalmi rendszer sikeres működése nem sodorható veszélybe a decentralizációs törekvésekkel. Az oltalom terjedelmének megállapításában látnak ugyan különbségeket a nemzeti bíróságok gyakorlata között, de ez nem ok szerinte harmonizációs jogalkotásra. Elvetik a kölcsönös elismerést is. Az EPLA-t jobb konstrukciónak ítélik, mint a közösségi szabadalom bírósági rendszerét.

Összefoglalójában Jacqueline Minor jelezte: a szabadalmak kölcsönös elismerését ugyan gyakorlatilag minden érdekelt elveti, a megadást megelőző vizsgálat körében azonban ezt többen elképzelhetőnek, sőt, támogatandónak ítélték (például az újdonságkutatási eredmények felhasználásával).

A KÖZÖSSÉGI SZABADALOM TÁRGYÁBAN ELHANGZOTT HOZZÁSZÓLÁSOK

Maria Cimaglia (UAPME) főként a KKV-k elvárásait fogalmazta meg. Szerinte az európai szabadalmi rendszer jelenlegi gondjaira (például magas költségeire) a közösségi szabada-

lom lehetne a gyógyír. Álláspontja szerint a közösségi szabadalom egyedüli hivatalos nyelve az angol lehetne. A regionális bírói tanácsokkal működő EPLA-t tartaná a legkedvezőbbnek a KKV-k számára.

Michel Herouf (EADS) bemutatta – légitársaságokat gyártó – vállalatának K+F és szabadalmazási tevékenységét. Jelezte: elégedettek az európai szabadalmi rendszer jelenlegi működésével, és az álmuk a közösségi szabadalom marad.

Lothar Steiling a BDI nevében leszögezte, hogy a német ipar támogatja a közösségi szabadalmat, de elégedetlen a 2003. évi közös politikai megközelítéssel, mivel az abban előírt rendszert – főként a fordítási követelmények miatt – túlságosan költségesnek ítélik. Úgy látja: a fordítások megkövetelése aláássa a jogbiztonságot is.

Helmut Schubert a Fraunhofer Intézet képviselőjében azzal jelezte a szabadalmak náluk jelentkező súlyát, hogy intézetükben napi két találmányt hoznak létre. A szabadalmi eljárások lerövidítését és a minőség javítását igényelte. Véleménye szerint elég volna, ha egyedül az angol válna a szabadalmi rendszer hivatalos nyelvévé.

A CPTech fogyasztóvédelmi szervezet álláspontját Michelle Childs tolmácsolta. Követelte, hogy a szabadalmi politikáról szélesebb körben alakuljon ki vita, ne csak a legnagyobb szabadalmások hallathassák a hangjukat. A szabadalmak – véleménye szerint – csak annyiban fogadhatók el, amennyiben több előnyt hoznak a társadalom számára, mint amennyi hátrányt okoznak. Úgy vélte: a szabadalmaknak nincs helyük a szoftver, az üzleti módszerek és a gyógyszerek területén. Elengedhetetlennek ítélte a kényszerengedélyezés rendszerének kiszélesítését a közérdek fokozott érvényesítése céljából. Szervezete számára a közösségi szabadalom csak ilyen feltételekkel fogadható el.

Maria Ludovica Agro, az olasz iparjogvédelmi hatóság vezetője aláhúzta: a közösségi szabadalomra szükség van az ún. lisszaboni stratégia megvalósításához – közösségi szabadalom nélkül az Európai Unió nem válhat a legversenyképesebb tudásalapú gazdasággá a világon.

Fabien Raynaud a francia állandó képviselőtről üdvözölte a Bizottság konzultációs kezdeményezését, mivel az hozzájárulhat egy koherens európai szabadalmi politika kialakításához. Összegezte a közösségi szabadalommal szembeni elvárásaikat: egységesség, költségcsökkentés, jogbiztonság. Ennek fényében továbbra is támogatja a tagállamok egyhangú szavazatával elfogadott 2003. évi közös politikai megközelítést.

Marcelino Curell-Suñol a PIMEC nevében ellenezte a közösségi szabadalom bevezetését. A fordítási követelményekről létrejött 2003. évi megegyezés nem tesz eleget a jogbiztonság kívánalmainak – fejtette ki. Adatokkal cáfolta, hogy a szabadalmak spanyol nyelvű fordításai iránt nem mutatkozik érdeklődés. Rámutatott, hogy a szabadalmakkal kapcsolatos feltárási követelményt nem lehet csupán az igénypontok fordításával kielégíteni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a fordítások elhagyásával valójában a szabadalmások a saját jogszerezési költségeiket hárítanák át a közre, azaz mindazokra a személyekre, akik a szabadalmas jogainak tiszteletben tartására kötelesek.

Catherine Druetz-Marie (CCI Paris) főként azért támogatta a közösségi szabadalmat, mert megtakarításokat tenne lehetővé az innovatív vállalkozásoknál. Adatai szerint az európai szabadalmak francia nyelvű fordításainak csupán 2%-át tanulmányozzák ténylegesen az érdekeltek.

Az ECIS képviselője elutasította a 2003. évi közös politikai megközelítést. A triviális szabadalmak kiszűrését igényelte, és felhívta a figyelmet az interoperabilitás megőrzésének fontosságára: a szabadalmak nem válhatnak az interoperabilitás kizárásának eszközeivé.

Patrick Hermann a belga állandó képviselet nevében hosszasan méltatta az európai szabadalmi rendszer jövőjéről a Bizottság által kezdeményezett konzultációt, mivel az sokféle érdek és szempont megjelenítésére adott alkalmat.

Charles Bouchard (Merck) jelezte: cége elvileg támogatja a közösségi szabadalmat, de nem bármilyen áron, nem akármilyen feltételekkel. A közösségi szabadalom – elképzelésük szerint – nem váltaná fel az európai és a nemzeti szabadalmi rendszert, hanem újabb opcióként lépne melléjük.

A SZABADALMI BÍRÁSKODÁS TÉMAKÖRÉBE ESŐ HOZZÁSZÓLÁSOK

Marja-Leena Rinkineva az EU elnökségét adó Finnország képviseletében szólt arról, hogy az innováció, a versenyképesség és a szabadalmak ügye központi helyet tölt be elnökségi programjukban.

A szabadalmi bíráskodás kapcsán kiemelte, hogy az összes érintettnél jelentkező – közvetlen és közvetett – költséget figyelembe kell venni. Utalt arra az ambícióra, hogy a szabadalmak minőségét illetően Európa járjon élen jó példával a többi világgazdasági szereplő előtt. Azt a várakozását is megosztotta a résztvevőkkel, hogy a szabadalmi tudatosság erősítése és terjesztése hozzájárulhat a szükségtelen szabadalmi pereskedés megelőzéséhez. Leszögezte, hogy csak teljes körű hatásvizsgálat alapján alakítható ki az európai szabadalmi bíráskodás jövőbeli rendszere.

Scordamaglia úr, az EU Tanácsának tiszteletbeli főtitkára történeti áttekintést adott a közösségi szabadalomra és az azzal kapcsolatos bíráskodási rendszerre vonatkozó korábbi elképzelésekről és megegyezési kísérletekről.

Didier Huck, a nagy szabadalmi portfólióval rendelkező Thomson nevében leszögezte, hogy a szabadalmak fontos versenyeszközök számukra. Támogatta az EPLA elfogadását. Úgy vélte, hogy az EPLA mind az egységesség, mind pedig a felekhez való közelség kritériumainak megfelel.

Urs Furrer, az ICC képviselője elvárásként támasztotta az európai szabadalmi rendszer költségeinek csökkentését és a páneurópai szabadalmi bíráskodás bevezetését. Az ICC az EPLA mögött áll teljes súlyával. A közösségi szabadalmi bíráskodás csak a közösségi szabadalmakkal kapcsolatos jogviták rendezésére adna esélyt, a már megadott és még hatályos európai szabadalmak tízezrei számára viszont nem. Emellett a közösségi szabadalmi bírás-

kodásnak a 2003. évi közös politikai megközelítés szerinti változata – szerinte – eltúlzott nyelvi-fordítási követelményeket támasztana, viszont regionális, helyi igazságszolgáltatásra nem adna módot.

Vincent Tilman az Eurochambers szószólójaként a szabadalmakat úgy írta le, mint mások bepereléséhez való jogot. Szorgalmazta az alternatív vitarendezési megoldások elismerését és elterjesztését.

Raimund Lutz, a német szövetségi szabadalmi bíróság részéről óva intett az európai szabadalmi rendszer meglévő értékeinek veszélyeztetésétől. Az EPLA előnyeként jelölte meg, hogy meglévő struktúrákra épülne. Meggyőző érvként hozta fel az EPLA mellett, hogy azt nemcsak az ipar támogatja, hanem a hivatásos képviselők és a nemzeti szabadalmi bíróságok is pártolják. Tisztázásra szoruló kérdésként írta le az EPLA és a közösségi jog viszonyát.

Eugen Popp (Patentanwaltskammer) a német szabadalmi ügyvivők hangját hallatta a vitában. Nem ítélte kielégítőnek a 2003. évi közös politikai megközelítés szerinti közösségi szabadalmi bírósági rendszert. Ennek további indokaként jelölte meg, hogy a közösségi szabadalmi bíróságnak nem lennének műszaki végzettségű tagjai. Az EPLA-t viszont melegen üdvözölte és hosszasan méltatta. Külön előnyeként említette meg, hogy az EPLA épít a nemzeti bíróságok és az európai fórumok közötti együttműködésre is. Leszögezte, hogy a szabadalmi ügyvivőknek teljes képviseleti jogot kell adni az európai (közösségi) bíróságok előtti eljárásokban is.

Tim Frain a Nokia oldaláról elvi támogatásáról biztosította az EPLA-t. Fenntartásait is hangoztatta viszont – egyebek mellett – a költségszámítások megalapozottságát illetően, mivel valójában a több országban párhuzamosan folyó szabadalmi pereskedés a kivétel és nem a főszabály Európában, hiszen többnyire a szabadalombitorlási és egyéb perek csupán egyetlen tagállam bírósága előtt indulnak. Arra is rávilágított, hogy a döntések kiszámíthatóságát biztosítani kell, és az eljárási szabályokat is le kell fektetni az EPLA hatálybalépése előtt.

Klaus-Dieter Langfinger a BASF és a UNICE nevében adta elő, hogy következetes, kiszámítható és hatékony szabadalmi bíraskodást igényelnek. A hatékonyság megköveteli, hogy a meglévő tudásra és tapasztalatra is építsünk. Az európai szabadalmi rendszer fokozatos fejlesztése mellett tett hitet – az ún. lisszaboni stratégia jegyében. Az EPLA nyelvi rezsimjét különösen kedvezőnek találta. Aláhúzta, hogy az EPLA-ra még a közösségi szabadalom bevezetése után is szükség lesz, hiszen a közösségi szabadalom az európai és a nemzeti szabadalmakkal párhuzamosan létezne.

Daniel Alge a FICPI színeiben a szabadalmi ügyvivők és hivatásos képviselők álláspontját foglalta össze. Az új európai szabadalmi rendszernek – véleményük szerint – a meglévő intézményekre kell támaszkodnia: a közösségi szabadalmakra a közösségi védjegyek esetében kialakított bírósági rendszer alkalmazását javasolta. Ennek anyagi joga a közösségi szabadalomra vonatkozó rendelettervezet és az ESZE „összegyúrásából” jöhetne létre.

Az FFII képviselője abból indult ki, hogy az EPLA drágábbá tenné a szabadalmi bíraskodást, ami megint csak a szabadalmi inflációt pörgetné fel a KKV-k rovására. A triviális

szabadalmak pestise így csak tovább terjedne. Attól tart, hogy az EPLA a demokratikus legitimitációt nélkülöző ESZH ellenőrzése alá kerülne, és így a végrehajtó hatalom kontrollálná az igazságszolgáltatást. Hangot adott annak a gyanújának, hogy az EPLA is csak a szoftverszabadalmak leplezett bevezetését szolgálná.

Luis-Alfonso Duran szólalt fel az AIPPI képviselőjében. Rámutatott, hogy a fordítások fontos szerepet töltenek be a szabadalmi rendszerben. Fontos követelmény szerinte, hogy az eljárás nyelve az eljáró nemzeti bíróság hivatalos nyelve legyen. Az EPLA-t csak az AIPPI – különösen nyelvi – elvárásainak teljesítése esetén tudják támogatni.

Paul Georg Maué, a FEMIPPI elnöke az EPLA támogatása mellett szóló érveként jelölte meg, hogy 1. központi, egységes bíraskodást vezetne be; 2. a jogi és a műszaki szakértelem együttes garantálása mellett; 3. az ESZE, illetve az ESZH nyelvi előírásait követve.

Anne Weber (Deutscher Anwaltsverein) a német ügyvédeknek azt a jogi véleményét tolmácsolta, hogy az EPLA-hoz való csatlakozás a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartozik, és valószínűleg az ún. „*enhanced co-operation*” szabályai szerint valósítható meg.

Florian Müller, a Software Developers Community nevében kifejtette: nem osztják az EPLA iránti lelkesedést. Ő is jelezte, hogy a „*multiple litigation*” valójában a kivétel, és az „egy tagállam – egy per” helyzet az általános. Tehát az EPLA az esetek többségében – a KKV-k hátrányára és a multinacionális cégek előnyére – költségemelkedéssel járna. Úgy látja, hogy az EPLA csak arra szolgálna, hogy az ESZH a saját döntései feletti bírósági ellenőrzést is az uralma alá hajtja, megkímélve magát a nemzeti bíróságoknak az európai szabadalmakat megsemmisítő döntéseitől. Felhívta a figyelmet arra a paradoxonra, hogy az ESZH alkalmazottai is eljárhatnak az EPLA alapján létrejövő bíróságok tagjaiként.

Allen Dixon az IIPPC részéről a jelenlegi európai szabadalmi rendszer működését alapvetően megfelelőnek ítélte, fő hiányosságaként a bíraskodási rendszer szétaprózottságát jelölte meg.

Gustav Daemen a C.E.A. nevében a szabadalmi jogvédelmi biztosítás előnyeit és lehetőségeit ecsetelte.

ZÁRÓNYILATKOZATOK ÉS A NYÍLT VITA

Alain Pompidou, az ESZH elnöke szintén méltatta a Bizottság konzultációs kezdeményezését és a közmeghallgatás összehívását. Kifejtette: a lehető legerősebb jogbiztonságot nyújtó európai szabadalmi rendszerre van szükség az innováció ösztönzéséhez. Külön elemezte az ESZH hatósági működésének statisztikai adatait az információtechnológia területén és a KKV-k részesedése szempontjából rámutatva, hogy az európai szabadalmi rendszer az utóbbiak érdekét is szolgálja. Bemutatta az ESZH minőségirányítási rendszerét mint a szabadalmak minőségének garanciáját. Síkra szállt az európai szabadalmakkal kapcsolatos fordítási követelmények enyhítése – a Londoni Megállapodás mielőbbi hatálybalépése – mellett. Az EPLA-t a jogbiztonság előmozdításának garanciájaként írta le, és javasolta, hogy az

EPLA létrehozása céljából mielőbb hívják össze a diplomáciai értekezletet. Arra szólított fel, hogy ragadjuk meg az „utolsó esélyt” a közösségi szabadalom bevezetésére. Kifejezte készségét az EU intézményeivel való együttműködésre.

Pompidou úr hozzászólását ún. nyílt – esetenként kaotikus – vita követte. Ez azonban már nem szolgált számottevő szakmai újdonságokkal. A nyílt forráskód, illetve a szabad szoftver hívei mindazonáltal hozzászólásaikban ismét bírálták az európai szabadalmi rendszer egyes hibáit, hiányosságait, nemegyszer a szabadalmi rendszer alapjainak átfogó felülvizsgálatát követelve. A spanyol szabadalmi ügyvivők képviselője elvárásként fogalmazta meg – különösen a nyelvi-fordítási követelményeket illetően – az állampolgárság szerinti megkülönböztetés elkerülését, az egyenlő elbánás biztosítását. Meglepő volt, hogy az ESZH munkavállalói érdekképviselője is szükségét érezte a hozzászólásnak az európai szabadalmi rendszer jövőjéről folyó, alapvetően politikai jellegű vitában, ráadásul azt követően, hogy az ESZH elnöke ismertethette az álláspontját. Vedres András, a MAFE főtítkára és az IFIA elnöke is szót kért: szorgalmazta a Közösség csatlakozását az ESZE-hez, valamint az EPLA létrehozását és a Londoni Megállapodás hatálybalépését.

Charley McCreevy, az Európai Bizottság belső piacért felelős tagja zárszavában abból indult ki, hogy a szabadalmi hatóságoknak egyensúlyt kell találniuk az innováció ösztönzése és a verseny szabadsága között. Sajnálattal állapította meg, hogy az elmúlt években az európai szabadalmi rendszer továbbfejlesztésére irányuló kísérletek elakadtak. A konzultációval a Bizottság azt célozta, hogy az európai szabadalmi rendszer reformja végre kimozduljon a holtpontról. A következő év prioritásaként a Közösség iparjogvédelmi infrastruktúrájának megerősítését jelölte meg. Szólt a Bizottság felkérésére a szabadalmak gazdasági és társadalmi értékéről készített tanulmány alapvető eredményeiről és következtetéseiről. [E tanulmányt Alfonso Gambardella vezetésével állították össze (és hamarosan hozzáférhetővé válik a Bizottság honlapján). Meg kell jegyezni, hogy a tanulmány a magyarországi szabadalmi aktivitást illetően meglepően kedvező – még elemzést igénylő – adatokat közöl.] Olcsóbb és kiszámíthatóbb szabadalmi rendszert ígért az európai iparnak. Üdvözölte a Londoni Megállapodás ratifikációja iránt tett kezdeti francia lépéseket, és „ígéretes útnak” minősítette az EPLA-t. Különösen az új technológiai szektorokban ajánlott fokozott figyelmet és körültekintést a megfelelő minőségű szabadalmak érdekében. Jelezte: egyelőre tartózkodni fognak a szabadalmi anyagi jog közösségi harmonizációjára irányuló javaslatoktól. A konzultáció eredményei alapján a Bizottság ez év végéig vonja le a szükséges következtetéseket és tesz javaslatot a további intézkedésekre.

A konzultáció további fordulójáról és eredményeiről az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle olvasóit tájékoztatni fogjuk.

Ficsor Mihály